

DRF 24/05
Dagsordenspunkt 3

19. oktober 2005

FVST/IGA/BWI

Notat om Fødevarekontroludvalgets bemærkninger til revision med Fødevarestyrelsens kontrol med mærkning af fødevarer

Udvalget støtter revisionsenhedens anbefaling om at oprette og ajourføre en oversigt over gældende mærkningsregler, idet det vurderes, at omkostningerne hertil opvejes af den gavn både fødevarestyrelsen og erhvervet vil få.

I forbindelse med Fødevarestyrelsens bemærkninger til EU-Kommissionen til revisionen af mærkningsdirektivet foreslog Fødevarestyrelsen Kommissionen at etablere en sådan oversigt, således at man kunne få en samlet oversigt over såvel horisontale som vertikale mærkningsregler på fødevareområdet. Herudover var formålet med Fødevarestyrelsens anmodning at få foretaget en harmonisering af de mærkningsreglerne, som i Kommissionsregi varetages af dels DG Sanco dels DG Agri (vertikale varestandarder og handelsnormer, som forhandles af Fødevareministeriet efter en høring af Fødevarestyrelsen), hvilket indebærer, at der kan ligge forskelligartede hensyn bag mærkningsreglerne. Kommissionens svar var, at det ville være for ressourcekrævende.

Fødevarestyrelsen er enig med Kommissionen i, at der er tale om en ressourcekrævende opgave. I Fødevarestyrelsens vejledning om mærkning af fødevarer er der allerede opstillet en oversigt over de væsentligste horisontale og vertikale mærkningsregler. Styrelsen vil løbende ajourføre og søge at udbygge denne oversigt.

Udvalget noterer sig, at forordninger fremover systematisk vil blive omtalt i Kontrolnyt

Ingen særlige bemærkninger.

Udvalget finder det væsentligt at der altid foregår en behovsvurdering i forbindelse med gennemførelse af centralt planlagte kampagner, og at denne er ordentlig beskrevet.

Fødevarestyrelsen har noteret sig, at Revisionsenhedens bemærkninger alene går på kontrolkampagnen i 2001, og tager udvalgets bemærkninger til efterretning. Det er for de senere gennemførte kampagner dokumenteret, at der er gennemført en behovsvurdering, og det vil også ske i forbindelse med planlægningen af fremtidige kampagner.

Udvalget finder at det kun undtagelsesvis kan være et formål i sig selv at kontrolkampagnerne har til formål at uddanne kontrolpersonalet.

Fødevarestyrelsen er enig med Udvalget i, at kampagnerne ikke i sig selv kan have dette formål. De områder, der udvælges til systematisk kontrol under kampagnerne, er områder, som indgår i

regionernes normale kontrolarbejde og dermed erfaringsområde, og som de tilsynsførende forudsættes at kende. Da de horisontale og vertikale mærkningsregler er omfattende og komplekse, og som nævnt ovenfor ikke altid er velharmoniseret, kan det ikke undgås, at de giver anledning til uklarheder og fortolkningsspørgsmål for de tilsynsførende, ligesom den enkelte tilsynsførende ikke nødvendigvis vil "komme omkring" alle mærkningsregler regelmæssigt. En nyttig sidegevinst ved kampagnerne er derfor, at give de tilsynsførende erfaring og viden på det pågældende regelområde.

Revisionen har konstateret, at styrelsen ikke har mulighed for at opgøre, om import og dansk produktion får samme vilkår ved kontrollen med mærkning af fødevarer. Udvalget konstaterer, at styrelsen dermed beklageligvis ikke kan opgøre, hvorvidt dette kontrolprincip bliver efterlevet ved mærkningskontrollen.

Fødevestyrelsens journaliseringssystem er ikke indrettet med henblik på at registrere, hvilke varer (herunder importerede eller dansk producerede varer), der kontrolleres i forbindelse med de enkelte tilsyn. En registrering af alle fødevarer, som kontrolleres under tilsyn, og deres oprindelse ville i en lang række tilfælde ikke være mulig at fastslå, da der ikke er krav om oprindelsesmærkning af alle fødevarer. Og selv hvis det var muligt, ville registrering af data om alle varer, som bliver kontrolleret under tilsyn, udgøre en helt unødvendig bureaukratisering med belastning af kontrolarbejdet med i tusindvis af registreringer, som ikke umiddelbart vil have noget andet formål, end i givet fald at sammenligne omfanget af kontrol med importerede varer med dansk producerede varer.

Lige vilkår for importerede varer og danske varer i forhold til mærkningskontrollen på tilsyn sikres i medfør af, at kontrollen med skiftende lovgivningsområder ("4. pind") planlægges og gennemføres på samme grundlag uanset, om der er tale om importvirksomheder eller en danske produktionsvirksomheder.

Udvalget finder det utilfredsstillende, at kontrollen ikke er ensartet, da det har vist sig, at én region stod for 23 ud af 25 givne påbud ved kampagnen.

Fødevestyrelsen har allerede planlagt at tage spørgsmålet op ved et møde med de regionale områdeledere/koordinatorer i foråret 2006 med henblik på at sikre et ensartet grundlag for sanktionsanvendelsen ved mærkningskontrollen.

Udvalget finder det meget utilfredsstillende, at der ikke finder en systematisk formidling og afrapportering sted af de regionalt styrede projekter om kontrol med mærkning af fødevarer.

Fødevestyrelsen færdiggjorde i april 2005 arbejdet med nye retningslinier for kontrollen med skiftende lovgivningsområder ("4. pind"), som bl.a. omfatter mærkningskontrollen. Retningslinierne gælder fra og med 2006 og indeholder detaljerede instrukser for, hvorledes de regionale kontrolafdelinger evaluerer bl.a. mærkningskontrollen. Der skal endvidere gennemføres en landsdækkende evaluering på et kontrolchefmøde. Retningslinierne sikrer dermed, at der sker en systematisk formidling og afrapportering af de regionalt styrede projekter med mærkning af fødevarer.

Udvalget anbefaler, at fødevareregionerne ved kontrol i virksomhederne altid bør tage udgangspunkt i, at der skal være egenkontrol med mærkning af fødevarer, da det kan være med til at sikre, at alle relevante regler kontrolleres over en periode.

§6 i egenkontrolbekendtgørelsen kræver, at virksomhederne i relevant omfang skal udføre egenkontrol, der opfylder fødevarelovgivningen i øvrigt, ”herunder bestemmelser om fødevarers sammensætning, mærkning og markedsføring ...”. Der er således ingen tvivl om, at virksomhederne skal have egenkontrolprocedurer i forhold til mærkning af fødevarer.

Med de nye retningslinier for kontrollen med skiftende lovgivningsområder, som gælder fra og med 2006, skal fødevareregionerne hvert år i en periode kontrollere mærkning af fødevarer som ”4. pind”, dvs. kontrollere relevante mærkningsregler på tilsyn i detail-leddet ud over kontrollen med hygiejne, virksomhedens egenkontrol og korrekt ophængning af kontrolrapporten. Hvis der i detailhandelskontrollen findes fødevarer, som ikke overholder mærkningsreglerne, men som er mærket i et tidligere led i fødevarekæden, skal fødevareregionen sikre, at kontrollen føres videre ”til kilden”. Fødevarestyrelsen lever på den måde op til kravet om, at relevante mærkningsregler bliver kontrolleret inden for en defineret periode.

Udvalget anbefaler at styrelsen arbejder henimod at kunne definere effektmål for fødevarekontrollen, herunder også for kontrollen med mærkning samt at styrelsen altid bør have fokus på at tilrettelægge kontrollen så den bliver mest ressourceoptimal.

Fødevarestyrelsen er enig i, at målbare effektmål bør fastsættes, når det er praktisk muligt og hensigtsmæssigt, men finder at det kan være vanskeligt at opstille målbare effektmål. Styrelsen vil fremover gentage ét område fra hver kampagne i den følgende kampagne for om muligt over tid at kunne vurdere, om kampagnerne har nogen effekt. I kampagnen for 2005 indgår således kontrol af reglerne i kødkvalitetsbekendtgørelsen om mærkning af skinkeprodukter, fordi kampagnen i 2004 viste mange overtrædelser på dette område.

Styrelsen søger naturligvis altid at tilrettelægge kontrollen, så den bliver mest mulig ressourceoptimal og arbejder løbende på at forbedre planlægningen. Således har Mørkhøj i forbindelse med planlægningen af kampagnen i 2005 medinddraget regionerne i større omfang, end det har været tilfældet for de tidligere kampagner, hvorved behovet for at regionerne udarbejder eget kampagnemateriale minimeres.